

copii "barbari"- îmbrăcămintea lor pledând pentru iconografia dacică, deci, erau copii daci". Tot la Vatican, în galeria Chiaramonti există un alt bust de nobil dac, ce depășește 3 m, cu tot cu soclu, dăltuit în marmură violacee, cu vinișoare. Vizitatorii îl admiră și se fotografiază lângă această sculptură (inventariată -1697), fără să știe al cui chip și ce suflut este închis în marmura prețioasă. Un tânăr comatus are numărul 115 și o inscripție: "Captivus Dacus". Are barba scurtă, părul tăiat pe frunte, buzele întredeschise și aceeași atitudine mândră.

Puțini sunt cei care știu că ar exista - potrivit datelor din anii '80-vreo 40 de statui, busturi și capete de daci. În afara Italiei, îi găsim nu doar în muzee, dar și în colecții private la Oxford, Berlin, Paris (Luvru), Madrid, Praga, la Toulouse, Bruxelles, la Sankt Petersburg (Ermitaj), la Copenhaga, Smyrna, Atena, la New York, în Israel etc. O recentă teză de doctorat, dedicată acestui subiect, și care aparține lui Leonard Velcescu, doctor în istoria artelor, titlu obținut la Sorbona, vine însă cu date care uimesc. Cercetătorul a găsit 130 de astfel de sculpturi, iar un punct forte al acestei realizări științifice este legat de taina care învăluie civilizația dacică. Statuile descoperite au și 3 m înălțime, fiind impresionante. Se pare că nici un alt popor subjugat de Roma nu a beneficiat de atâta atenție din partea artiștilor plastici ai vremii, iar Columna lui Traian, o operă copleșitoare, este un argument în plus. De

altfel, multe dintre statuile de daci au fost descoperite de-a lungul timpului în Forul lui Traian, fiind făcute, probabil, la comanda împăratului învingător, pentru a-și împodobi forul. "Sunt daci cu priviri semețe, cu o atitudine liniștită, fie tineri, fie mai vârstnici, nobili sau daci de rând. Literatura de specialitate consideră că este vorba de daci "prizonieri", însă eu nu sunt de acord cu această interpretare. Să rezum în câteva cuvinte: dacă privim cu atenție aceste statui, remarcăm că personajele au o poziție demnă, liniștită, de repaus, și nicidecum nu sunt într-o poziție agitată, furioasă, umilitoare. Această ipostază cu mâinile împreunate (nu legate!) se poate vedea și azi la țărani noștri (...). Un alt indiciu este că romanii, pentru a face prizonier un "barbar", îl legau cu mâinile la spate pentru a-i reduce mobilitatea, cu cătușe (aproape ca cele din zilele noastre), cu lanțuri. În cazul dacilor, nici vorbă de așa ceva. Pot să spun că nu am întâlnit la niciuna din sculpturile cu daci din Forul lui Traian imaginea (reală) de prizonier, descrisă mai sus", explica într-un interviu Leonard Velcescu. Cercetătorul povestește și cum a găsit cele peste o sută de statui și de unde vin ele: "Am început cu ani în urmă această cercetare a imaginilor de daci în sculptură, căutând prin sălile muzeelor și prin rezervele lor (...). Indubitabil, au fost făcute de artiștii antici romani (oficiali) în perioada împăratului Traian și la ordinal acestuia. Există însă unele făcute mai târziu (în timpul lui Hadrian), care au altă

istorie. Este de reținut că, din vremea lui Traian, arta romană se afla la apogeu, iar portretistic, sculpturile de daci sunt remarcabile, inspirate de modele reale (prizonierii daci au fost duși la Roma), într-un stil caracteristic imperiului din acea perioadă". Deși literatura de specialitate consideră că sculpturile de care vorbim ar fi ale unor daci "prizonieri", Leonard Velcescu nu este de acord cu această interpretare: "Dacă observăm cu atenție aceste statui, vom remarca faptul că personajele sunt într-o poziție demnă, liniștită, de repaus, și nicidecum într-una agitată, furioasă, umilitoare. Repet, această poziție cu mâinile împreunate, nu legate!, se poate vedea și azi la țărani noștri. Când ceream voie să fotografiez la sate, țărani în costum popular, mi se răspundea: "o clipă, vă rog, așteptați!", își dregeau puțin hainele de pe ei, le scuturau ușor cu mâna și - aici devine interesant - împreunau mâinile în față, la nivelul abdomenului, deci luau exact aceeași poziție pe care o au statuile de daci. În aceste condiții, apare întrebarea: dacă nu este vorba de prizonieri de război, atunci care era rostul lor, în această ipostază, într-un for menit să celebreze tocmai înfrângerea dacilor? Răspunsul vine de la cercetătorul roman, care și-a propus să descifreze ceva din taina păstrată de aceste statui: "De ce împăratul Traian a decis să-i reprezinte pe daci, popor considerat "barbar", în centrul de elită din Roma? De ce în locul lor nu au fost immortalizate personalitățile ale armatei romane, cum ar fi fost